

Integraal Veiligheidsplan 2015 - 2019

Nota integraalveiligheidsbeleid 2015 – 2019

September 2015

Inhoud

Voorwoord

1. Bestuurlijke samenvatting

2. Integrale veiligheid

- 2.1. Wat betekent veiligheid?
- 2.2. Het Kernbeleid Veiligheid

3. Ontwikkelingen en trends

- 3.1. Centralisering van politie en Openbaar Ministerie
 - 3.1.2. Openbaar Ministerie meer op afstand
- 3.2. Decentralisering taken in sociaal domein
- 3.3. Belevingsvorming landelijk
- 3.4. Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015-2018: gemeenten, OM en politie eenheid Noord-Holland 2015-2019
- 3.5. Landelijke trends
- 3.6. Lokale trends

4. Kernpunten van het beleid: Strategisch en tactisch kader

- 4.1. Visie op veiligheid
- 4.2. Wijzigende rol verdeling gemeente /bewoner/ondernemer
- 4.3. Rol verdeling Raad, College en Burgemeester
- 4.4. Strategische veiligheidspartners
- 4.5. Politiek bestuurlijke inbedding en interne afstemming
- 4.6. Ambtelijke inbedding en interne afstemming
- 4.7. Samenwerking met externen
- 4.8. Communicatie
- 4.9. Financiën

5. Veiligheidsanalyse

- 5.1. Bronnen
- 5.2. Analyse per veiligheidsveld
 - 5.2.1. Veilige woon- en leefomgeving
 - 5.2.2. Bedrijvigheid en veiligheid
 - 5.2.3. Jeugd en veiligheid
 - 5.2.4. Fysieke veiligheid
 - 5.2.5. Integriteit en veiligheid

6. Ambitie en prioriteiten

- 6.1. Veilige leef- en woonomgeving
- 6.2. Bedrijvigheid en veiligheid
- 6.3. Jeugd en veiligheid
- 6.4. Fysieke veiligheid
- 6.5. Integriteit en veiligheid

Bijlagen

Voorwoord

1. Bestuurlijke samenvatting

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsbeleid (hierna: IVP) van de gemeente Waterland. Dit is het eerste IVP van de gemeente Waterland en geldt voor de jaren 2015 tot en met 2019.

In deze nota is de strategische doelstelling van de gemeente Waterland opgenomen, die op hoofdlijnen aangeeft wat we de komende jaren willen bereiken als het om veiligheid gaat, namelijk ‘Veilige dorpskernen en wijken, waarin bewoners van alle generaties zich veilig voelen, waarbij we samen met professionele veiligheidspartners de maximale invloed uitoefenen op problemen die de veiligheid of het veiligheidsgevoel raken. Echter, van bewoners en ondernemers mogen we ook een bijdrage naar vermogen verwachten, als het gaat om het bevorderen van veiligheid in de eigen woon- of werkomgeving en het voorkomen van slachtofferschap.’

Vanuit deze strategische doelstelling is een aantal strategische uitgangspunten geformuleerd. De wijzigende rolverdeling tussen gemeente en bewoners/ondernemers is een belangrijke hierin en komt op verschillende plekken terug in deze nota.

Met behulp van de methodiek ‘Kernbeleid Veiligheid’ (hierna KV), is er een analyse uitgevoerd op de vijf veiligheidsvelden, namelijk veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit en veiligheid. Per veiligheidsveld is de actuele situatie omschreven alsook de huidige aanpak en actuele ontwikkelingen. Bij deze analyse is niet alleen gebruik gemaakt van objectieve veiligheidscijfers, maar ook van de door de politie Robuust Basisteam Purmerend opgemaakte *Update Lokaal Criminaliteits- en Veiligheidsbeeld*, *Drieboeksmonitor incidenten* en het *Integraal Meerjaren Beleidsplan Veiligheid 2015-2018*.

Vanuit deze bronnen, aangevuld met de in het collegeprogramma beschreven ambities, is per veiligheidsveld een ambitie omschreven waaruit vervolgens een aantal geprioriteerde thema's is voortgekomen. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Veiligheidsveld	Ambitie	Prioriteiten
Veilige woon- en leefomgeving	▪ Verbeteren van de sociale veiligheid in de openbare ruimte. ▪ Een veilig thuis. ▪ Veiligheidsgevoel. ▪ Gedeelde verantwoordelijkheid voor veiligheid.	▪ Woonoverlast ▪ High Impact Crime
Bedrijvigheid en veiligheid	▪ Behouden veiligheid op bedrijventerreinen en in winkelgebieden.	▪ Overvallen
Jeugd en veiligheid	▪ Afstemming in de implementatie jeugdhulp, kanteling Veiligheidshuis en aansluiting op lokale keten.	▪ Jeugdoverlast ▪ Ontsporende individuele jongeren
Fysieke veiligheid	▪ Bevorderen van preventie en eigen verantwoordelijkheid van bewoners en bedrijven. ▪ Professionele organisatie van de gemeentelijke processen in het kader van rampenbestrijding.	▪ Updaten bestaande maatregelen
Integriteit en veiligheid	▪ Uitvoeren van programma ‘Veilige Publieke Taak’. ▪ De medewerkers leren omgaan met agressie en geweld. ▪ Informatieveiligheid	▪ Agressie en geweld training

Omdat het IVP meerjarig is gebeurt de formulering van de ambitie in meer algemene bewoordingen. De SMART geformuleerde doelstellingen op de geprioriteerde thema's komen terug in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. Verder is het inherent aan het beleidsterrein

veiligheid dat accenten kunnen verschuiven.

2. Integrale veiligheid

2.1 Wat betekent veiligheid?

Wat betekent veiligheid? Veiligheidsrisico's zijn namelijk overal. Niet alleen in de openbare ruimte, op het werk of tijdens het recreëren, maar ook thuis achter de voordeur. Integrale veiligheid probeert alle facetten van veiligheid bijeen te brengen in een beleid, waarbij alle betrokkenen gezamenlijk proberen te komen tot een veiligere samenleving. Het houdt dus niet op bij de voordeur. Binnen het integraal veiligheidsbeleid is het zaak dat alle schakels van de veiligheidsketen goed op elkaar aan sluiten en dat er een heldere systematiek, samenhang en samenwerking is bij de ontwikkeling en uitvoering van het veiligheidsbeleid.

Als wij naar de rolverdeling kijken, dan zorgen de veiligheidspartners, bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente samen voor een veilige gemeente en gemeenschap. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. De gemeente heeft binnen het integraal veiligheidsbeleid de regie.

2.2 Het Kernbeleid Veiligheid

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna: Vng) heeft in 2003 een landelijk uniform model uitgewerkt om integraal veiligheidsbeleid vorm te geven, namelijk het Kernbeleid Veiligheid (hierna: KV). Het KV besteedt veel aandacht aan het vormgeven van de regierol van de gemeente en de kader stellende rol van de gemeenteraad.

Het KV is een aantal keren herzien, voor het laatst in 2013. In deze editie van het KV is ook de regierol van de gemeente opnieuw geschreven, namelijk:

- Als sturing op de selectie en aanpak van veiligheidsthema's;
- Op de samenwerking en nakoming van afspraken;
- Op tussentijdse evaluaties en doorontwikkeling van de aanpak.

Weliswaar voert de gemeente de regie als het om het integrale veiligheidsbeleid gaat, echter vanuit de veranderende opvattingen over de rollen binnen het veiligheidsdomein op wijk- of buurtniveau is een nuancering wel op zijn plaats.

Het uitgangspunt binnen de methode KV dat het gemeentelijke veiligheidsbeleid vijf veiligheidsvelden bestrijkt, is onveranderd gebleven. Het gaat dan om de veiligheidsvelden:

- Veilige woon- en leefomgeving
- Bedrijvigheid- en veiligheid
- Jeugd- en veiligheid
- Fysieke veiligheid
- Integriteit- en veiligheid

In deze nota wordt deze indeling gevolgd, die er schematisch als volgt uitziet:

Veiligheidsveld	Veiligheidsthema's	Veiligheidsveld	Veiligheidsthema's
Veilige woon- en leefomgeving	▪ Sociale kwaliteit ▪ Fysieke kwaliteit ▪ Objectieve veiligheid /veel voorkomend en high impact crime ▪ Subjectieve veiligheid	Bedrijvigheid en veiligheid	▪ Veilig winkelgebied ▪ Veilig bedrijventerreinen ▪ Veilig uitgaan ▪ Veilig evenementen ▪ Veilig toerisme
Jeugd en veiligheid	▪ Jeugdoverlast ▪ Jeugdcriminaliteit/individueel probleem jongeren ▪ Jeugd, alcohol en drugs ▪ Veilig in en om de school	Fysiek veiligheid Integriteit en veiligheid	▪ Verkeersveiligheid ▪ Brandveiligheid ▪ Externe veiligheid ▪ Rampenbestrijding/crisisbeheersing ▪ Polarisatie en radicalisering ▪ Georganiseerde criminaliteit ▪ Veilige Publieke Taak ▪ Informatieveiligheid ▪ Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

CONCEPT

3. Ontwikkelingen en trends

Voordat we toekomen aan het opstellen van de strategische uitgangspunten van het integraal veiligheidsbeleid, worden in dit hoofdstuk de trends en ontwikkelingen beschreven, die van invloed zijn geweest of nog zijn op het integraal veiligheidsbeleid. Om het integraal veiligheidsbeleid effectief te maken, is het zaak dat het beleid aansluit op deze ontwikkelingen en trends.

3.1 Centralisering van politie en Openbaar Ministerie

Met het van kracht worden van de Politiewet 2012 is met ingang van 1 januari 2013 de politieorganisatie genationaliseerd. Er is één landelijk politiekorps, dat opereert onder verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie. Het beheer (denk aan personeel, huisvesting en automatisering) is hiermee overgegaan naar de Minister. Organisatorisch gezien is er één nationale politie, verdeeld in tien regionale eenheden, waaronder de Eenheid Noord-Holland.

De regionale eenheden zijn vervolgens opgedeeld in robuuste basisteams. Als gevolg van deze nationalisering zijn voormalige wijkteams in de regio samengevoegd tot het Robuuste Basisteam Purmerend (verder afgekort RBT Purmerend). Het werkgebied van het RBT Purmerend bestrijkt de gemeenten Waterland, Purmerend, Edam-Volendam, Beemster, Zeevang en Landsmeer.

De vorming van de nationale politie heeft niet geleid tot een wijziging van de gezagsverhoudingen. Het gezag bij handhaving van de openbare orde en bij de hulpverleningstaak van de politie blijft in handen van de burgemeester

De Politiewet 2012 stelt vervolgens dat de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de veiligheidsdoelen bepaalt die de gemeente nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.

3.1.2 Openbaar Ministerie (fysiek) meer op afstand

Per 1 januari 2013 is de Wet Herziening Gerechtelijke Kaart van kracht, waarin de reorganisatie van de rechtspraak in Nederland geregeld is. Vanaf inwerkingtreding van deze wet kent Nederland nog 10 arrondissementen.

In 2013 is ook de nieuwe ZSM-werkwijze (ZSM, dat is: Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk) ingevoerd. In die werkwijze buigen het Openbaar Ministerie, politie, Reclassering Nederland, Slachtofferhulp Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming zich samen en snel over verdachten van veelvoorkomende criminaliteit. Verdachten krijgen snel te horen voor welke interventie of vervolgstap de officier van justitie kiest. De schade en wensen van het slachtoffer worden direct meegenomen. ZSM is ondergebracht in arrondissement Haarlem.

3.2 Decentralisering taken in sociaal domein

Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor een aantal kerntaken in het sociale domein. Het gaat dan om de volgende decentralisaties:

- De overheveling van onderdelen uit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) die gericht is op het bevorderen, het behouden of het compenseren van zelfredzaamheid van bewoners.
- Uitvoering van taken zoals benoemd in de Jeugdwet, waarmee gemeenten verantwoordelijk zijn geworden voor 1) alle ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedproblemen, psychische problemen en stoornissen, 2) voor

de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering en 3) de advisering en verwerking van meldingen betreffende huiselijk geweld en kindermishandeling.

- De invoering van de Wet werken naar vermogen (Participatiewet), die erop gericht is om mensen met een arbeidshandicap zoveel mogelijk aan een baan te helpen.
- Een passende onderwijsplek voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

De gemeente heeft in het kader van bovenstaande decentralisaties een grote verantwoordelijkheid voor de zorg voor diverse en uiteenlopende doelgroepen in de samenleving.

Beleidsvorming decentralisaties in het sociale domein

De gemeente heeft in het kader van de decentralisaties een grote verantwoordelijkheid voor de zorg van een groep bovenal kwetsbare bewoners. De decentralisaties bieden kansen voor het integraal veiligheidsbeleid, namelijk:

- Professionals zijn meer op het niveau van de wijk of het dorpskern aan het werk, waardoor vroeg signalering beter ingebed kan worden.
- Zorg en straf kunnen beter op elkaar worden afgestemd, waardoor zorg efficiënter kan worden ingezet en het veiligheidsbeleid effectiever wordt.

Voor alle decentralisaties geldt het uitgangspunt dat bewoners meer eigen verantwoordelijkheid krijgen en meer hun 'eigen kracht' en sociale netwerk gaan benutten. Maar dit kan ook betekenen dat bewoners later in beeld komen bij instanties. Als kwetsbare mensen langer zelfstandig wonen en meer hulp moeten vragen aan familie of burens, maar dat vervolgens niet doen, dan bestaat het risico dat zij zich gaan afzonderen van hun omgeving en uit het zicht verdwijnen. Na verloop van tijd neemt de roep om aandacht dan andere vormen aan door bijvoorbeeld overmatig middelengebruik, vervuiling of veroorzaken van overlast. Ook kan er sprake zijn van botsende levensstijlen, omdat veelal (psychisch) kwetsbare mensen, die mogelijk zorg mijden, langer zelfstandig blijven wonen.

Ook in het kader van de decentralisaties is het veiligheidsgevoel een belangrijk thema. Want hoe bewoners zich voelen in hun eigen buurt is per persoon verschillend. Dit omdat beleving nu eenmaal subjectief is. De ene bewoner zal geen enkel probleem hebben met een buurman die in zichzelf praat en af en toe uitvalt, terwijl een andere bewoner zich hierdoor al bedreigd kan voelen. Meer kwetsbare mensen in de buurt vraagt dan ook om meer tolerantie en aandacht van andere bewoners in die buurt.

In de zoektocht naar de raakvlakken met het veiligheidsbeleid komen een aantal doelgroepen in beeld, zoals:

- Kinderen/jeugdigen die kampen met opgroei problemen en ouders met opvoedproblemen;
- Overlastgevende en criminele jeugd(groepen) 12- minners;
- (jeugdige) veel- en meerplegers;
- (jeugdige) ex- gedetineerden;
- Bewoners met psychi(atr)ische problematiek, die overlast veroorzaken of een gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving;
- Plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Overlastgevende multi- probleem gezinnen.

3.2.1 Veilig Thuis

Vanaf 1 januari 2015 moeten alle gemeenten een "Veilig Thuis" organisatie ingericht hebben. Dit vloeit voort uit de nieuwe jeugdwet en Wmo. In de "Veilig Thuis"-organisatie zijn het voormalig

Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling geïntegreerd tot een advies- en meldpunt voor huiselijke geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis is een bovenlokale organisatie. Veilig Thuis werkt voor en is van de samenwerkende gemeenten in de regio.

3.3 Beleidsvorming landelijk

Met de komst van de nationale politie heeft de minister van Veiligheid en Justitie op landelijk niveau een aantal veiligheidsthema's geprioriteerd (Veiligheidsagenda 2015-2018). Deze landelijke thema's zijn grensoverschrijdend, spelen landelijk, vragen om specifieke kennis, innovatieve aanpak en (kostbare) technische hulpmiddelen. Als landelijke thema's zijn benoemd:

- Ondermijning
- Cybercrime
- Fraude
- Kinderporno
- High Impact Crime (HIC feiten) (waarbij de aanpak op lokaal niveau georganiseerd is)

Er is overigens geen hiërarchie tussen landelijke en lokale prioriteiten. Landelijke prioriteiten zijn alleen relevant voor zover deze lokaal herkenbaar zijn. Het lokale gezag bepaalt wat er in een concrete situatie moet gebeuren en kan daarmee een lokale prioriteit prioriteren boven een landelijke prioriteit of omgekeerd.

3.4 Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015-2018: gemeenten, OM en politie eenheid Noord-Holland

Met de vaststelling van het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015-2018 zijn vijf Noord-Hollandse veiligheidsthema's benoemd, die richting geven aan de integrale aanpak van veiligheid in de politie-eenheid Noord-Holland. Het gaat om de thema's:

- High Impact Crimes
- Geweld en ondermijning
- OGGZ problematiek
- Jeugd
- Jihadisme

Gelet op bovenstaande is het dan ook van groot belang om een directe koppeling te maken tussen ontwikkelingen in het sociaal domein en veiligheid en daarmee ook tussen de betrokken beleidsterreinen. De gemeenteraad heeft op 30 oktober 2014 de beleidskaders betreffende de drie decentralisatieopgaven te weten: Jeugdwet, Wmo 2015 en Participatiewet vastgesteld. In deze beleidsnota komen de werelden van veiligheid, jeugdhulp en de samenwerking in het sociale domein op het gebied van veiligheid en leefbaarheid bij elkaar. In hoofdstuk 5 wordt hier bij de verschillende veiligheidsthema's meer gedetailleerd op ingegaan, uiteraard nu vanuit de optiek van veiligheid.

3.5 Landelijke trends

Naast belangrijke ontwikkelingen is ook een aantal landelijke trends te signaleren. Hierna volgt een korte beschrijving van deze trends:

- *Crisis en gedeelde verantwoordelijkheid voor veiligheid*
Er zijn (nog) geen aanwijzingen dat de economische situatie voor meer criminaliteit of onveiligheidsgevoelens zorgt. Dit ondanks het feit dat de uitgaven aan veiligheidszorg na een jarenlange stijging vanaf 2011 nauwelijks toegenomen zijn en particulieren en ondernemers minder investeren in preventiemaatregelen. Echter wordt er wel een toenemende rol van bewoners en bedrijven bij veiligheid gezien. Zij krijgen een steeds grotere verantwoordelijkheid in de veiligheidszorg. Dat komt enerzijds door een

terugtrekkende overheid die over steeds minder financiële middelen beschikt. Aan de andere kant groeit de overtuiging dat burgers, bedrijven en overheid samen verantwoordelijk zijn voor de bestrijding van overlast en criminaliteit.

- *Internet en sociale media*
Internet en sociale media bieden zowel kansen als bedreigingen binnen het veiligheidsdomein. Enerzijds worden internet en sociale media succesvol ingezet om bewoners en ondernemers te betrekken bij veiligheid en leefbaarheid in hun buurt of draagt het bij aan de opsporing van strafbare feiten. Anderzijds blijkt cybercrime een vorm van veelvoorkomende criminaliteit te worden en zijn er grote zorgen om de ontwikkeling van het cyberpesten.
- *Daling criminaliteitscijfers en effect op overlastbeleving*
Vanaf 2005 daalt de geregistreerde criminaliteit in Nederland. Diverse criminaliteitscijfers tonen aan dat Nederland steeds veiliger wordt. Deze daling van criminaliteit gaat echter niet gelijk op met de manier waarop bewoners veiligheid en vooral sociale overlast beleven.
- *Uitbreiding bestuurlijk instrumentarium en verbetering informatiepositie*
De afgelopen jaren hebben bestuursorganen, waaronder de burgemeester, steeds meer mogelijkheden gekregen om op lokaal niveau bestuursrechtelijk te handhaven c.q. de openbare orde te handhaven. Voor wat betreft het bestuursrechtelijk handhaven is de herziene Wet Bibob hier een goed voorbeeld van.

Als het om een nieuw instrument met het oog op handhaving van de openbare orde gaat, is op 1 juli 2014 de Wet verruiming fouilleerbevoegdheden van kracht geworden. Deze wet geeft de burgemeester de mogelijkheid om voor maximaal twaalf uur een gebied aan te wijzen waar de politie op bevel van de officier van justitie preventief op wapens mag fouilleren. Het moet dan wel gaan om een plotseling gebeurtenis. Doordat het besluit van de burgemeester en het bevel van de officier van justitie mondeling kan worden gegeven, kan er slagvaardig worden opgetreden tegen agressie en overlast of kan escalatie juist voorkomen worden. De burgemeester informeert de raad zo spoedig mogelijk na afloop van de inzet van dit instrument.

Een voorbeeld als het om het verbeteren van de informatiepositie van de burgemeester gaat, is de mogelijkheid om aan te sluiten op de Informatievoorziening Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ). De Informatievoorziening BIJ heeft tot doel om een burgemeester tijdig te informeren over terugkeer van personen die onherroepelijk zijn veroordeeld tot een vrijheidsbenemende straf voor ernstige gewelds- of zedendelicten, van personen die zijn veroordeeld tot een tbs-maatregel met dwangverpleging of veroordeeld tot jeugd-tbs. Beoogd wordt om de burgemeester in die positie te brengen dat hij tijdig – indien nodig – maatregelen kan bevelen met het oog op de handhaving van de openbare orde.

3.6 Lokale trends

In de aanpak van de veiligheidsvraagstukken is tot nu toe een aantal trends te onderscheiden:

- *Beroep op bewoners en ondernemers neemt toe*
Gemeente Waterland doet een steeds groter beroep op de verantwoordelijkheid van bewoners en ondernemers voor de veiligheid in hun eigen woon- en leefomgeving, zowel voor wat betreft de aanpak als met het oog op het voorkomen van overlast en criminaliteit (Horecaconvenant en Burgernet). Hierbij moet oog zijn en blijven voor draaglast (van een individu) in relatie tot de draagkracht (van de straat, buurt of wijk).
- *Toename bovenlokale samenwerking*
We signaleren een toename van bovenlokale samenwerking, zowel op het gebied van beleidsontwikkeling als op het gebied van de uitvoering. Deze samenwerking is op diverse niveaus georganiseerd: van provinciaal tot binnen het werkgebied van de RBT

Purmerend. Gebruik maken van elkaars expertise, effectievere inzet van beschikbare capaciteit, uniformeren van beleid onder meer met oog op handhaafbaarheid en het voorkomen van het waterbedeffect liggen hieraan ten grondslag.

CONCEPT

4. Kernpunten van het beleid: Strategisch en tactisch kader

Veiligheid staat als een prominent thema op de politieke agenda (Collegeprogramma 2014- 2018). Een belangrijk uitgangspunt in dit college programma is het bereiken dat gemeente Waterland een krachtige, bloeiende en veilige gemeenschap en gemeente is, waarin iedereen telt en meedoet naar vermogen.

In de visie, zoals geformuleerd in het coalitieakkoord 2014-2018, *samen aan de slag voor een mooi Waterland*' is vastgesteld dat de gemeente een waarborg dient te zijn voor de veiligheid van inwoners en bezoekers.

Waterland moet bovenal een gemeente blijven waar het goed wonen, leven, werken en recreëren is. Het college van burgemeester en wethouders stelt zich voor de opdracht om de feitelijke veiligheidssituatie als ook de veiligheidsgevoelens zo nodig te verbeteren door enerzijds met veiligheidspartners samen te werken en anderzijds juist bewoners en ondernemers te stimuleren om zelf maatregelen te treffen om slachtofferschap te voorkomen. Dit laatste impliceert dat op onderdelen de gemeente niet altijd (meer) de regierol heeft zoals gedefinieerd binnen het Kernbeleid Veiligheid, maar juist een andere rol kan vervullen ten opzichte van bewoners of ondernemers. De ene keer ligt de regie bij de gemeente en worden bewoners en ondernemers gevraagd te participeren (bewonersparticipatie: *van informeren, reageren, raadplegen naar adviseren en meebeslissen*), waarbij de mate van participatie afhankelijk is in hoeverre het veiligheidsthema zich daarvoor leent. De ander keer ligt het initiatief bij bewoners of ondernemers en wordt de gemeente gevraagd te participeren (overheidsparticipatie: *van reguleren, regisseren, stimuleren naar faciliteren en loslaten*). Ook hier is de mate van participatie afhankelijk van het vraagstuk dat voorligt. In het verlengde hiervan past de intentie om vaker vooraan in de veiligheidsketen te opereren, daar waar het accent in de afgelopen jaren juist vooral op het verstevigen van de geïntegreerde (waaronder bestuurlijke) aanpak gelegen heeft. Uitgaande van deze tactische opgaven, is een aantal belangrijke acties vastgesteld die uiteraard een plek krijgen in deze nota. Deze acties betreffen onder meer de verbinding tussen de ontwikkelingen in het sociale domein (de drie decentralisatieopgaven) en veiligheid.

4.1 Veranderende rol verdeling gemeente /bewoner/ondernemer

De gemeentelijke rol in het veiligheidsdomein is aan veranderingen onderhevig. In het kader van het integraal veiligheidsbeleid zet de gemeente nog altijd in op de aanpak van uiteenlopende vormen van overlast en criminaliteit door veiligheidspartners samen te brengen, afspraken te maken over de aanpak en deze afspraken ook te bewaken. Op dit punt vervult de gemeente nog altijd de formele regierol op het proces, zoals omschreven in het KV, namelijk sturen op de selectie en de aanpak van veiligheidsdoelstellingen, sturen op de samenwerking en op tussentijdse evaluaties en doorontwikkeling van de aanpak. Dit laat onverlet dat bewoners en ondernemers ook in het kader van de aanpak van overlast en criminaliteit een belangrijke functie kunnen hebben. Enerzijds is de aanpak van overlast en criminaliteit voor een belangrijk deel namelijk afhankelijk van meldingen en aangiften.

Voorbeelden waarbij bewoners en ondernemers een bijdrage leveren aan de veiligheid door signaleren en melden zijn Burgernet en Meld Misdad Anoniem. Anderzijds kunnen diverse vormen van overlast en criminaliteit juist voorkomen worden als bewoners en ondernemers zelf afdoende maatregelen treffen (vb. goed hang- en sluitwerk) of hun gedrag wijzigen (vb. geen waardevolle spullen in auto achterlaten).

Zoals ook in de visie omschreven verwachten we van bewoners en ondernemers een bijdrage naar vermogen als het gaat om het bevorderen van veiligheid in de eigen woon- of werkomgeving

en het voorkomen van slachtofferschap. De praktijk leert dat de bewoners en ondernemers graag bereid zijn om bij te dragen in de zoektocht naar een oplossing voor een probleem in hun eigen woon- of werkomgeving. Bewoners en ondernemers kunnen een lokaal veiligheidsprobleem soms ook veel sneller en effectiever aanpakken, omdat zij weten wat er in de omgeving speelt. In sommige gevallen is de gemeente hier zelfs niet van op de hoogte en ligt de regie op de aanpak volledig in de wijk, buurt of straat.

In andere situaties wordt door bijvoorbeeld de wijkteams veilige, leefbare en zorgzame buurten ingezet op het versterken van de sociale cohesie en het stimuleren van bewoner- respectievelijk overheidsparticipatie op onder meer veiligheidsthema's. Achterliggende gedachte is dat kennen en gekend worden (sociale controle) en (mee)werken aan een veilige straat, buurt, wijk of dorp in positieve zin doorwerken op het veiligheidsgevoel van bewoners.

Hierbij moet aangetekend worden dat de mate waarin de gemeente en haar veiligheidspartners hun verantwoordelijkheid nemen in de aanpak van overlast en criminaliteit onlosmakelijk verbonden is met de mate waarin bewoners bereid zijn om zich in te zetten voor de veiligheid. Zo kunnen bewoners slachtoffer worden of slachtoffers maken. In die gevallen moeten de bewoners kunnen vertrouwen op de gemeente, politie en andere veiligheidspartners. Als het om de gemeentelijke rol bij de wijkteams gaat, dan sturen we nog altijd op de methodiek en het proces. Echter op inhoud heeft de gemeente steeds vaker een faciliterende, ondersteunende rol. Geconcludeerd kan dan ook worden dat bewoners en ondernemers onmiskenbaar hard nodig zijn om de gemeente Waterland (nog) veiliger te maken. Daarmee zijn bewoners en ondernemers uitgegroeid tot strategische veiligheidspartners.

4.3 Rolverdeling raad, college en burgemeester

De strategische uitgangspunten betreffende de rolverdeling tussen raad, college van burgemeester en wethouders en burgemeester, blijven onveranderd. Op hoofdlijnen ziet de rolverdeling er als volgt uit: de *gemeenteraad* stelt eenmaal per vier jaar een nota integraal veiligheidsbeleid vast en voert vervolgens de controlerende taak uit en ziet in dit kader toe op de uitvoering. *Het college van burgemeester en wethouders* zorgt voor de uitvoering van het beleid en stelt dan ook het uitvoeringsprogramma vast, waarna het ter kennisgeving aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Verder rapporteert het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad over de voortgang.

De burgemeester is vanuit haar wettelijke verantwoordelijkheid belast met het handhaven van de openbare orde en veiligheid en heeft het bevel bij grootschalig optreden. Daarnaast is de burgemeester vanuit haar portefeuille integrale veiligheid verantwoordelijk voor de bestuurlijke coördinatie van het proces en draagt binnen het college van burgemeester en wethouders zorg voor afstemming tussen de verschillende portefeuilles.

4.4 Strategische veiligheidspartners

De gemeente heeft als taak om de samenwerking tussen verschillende veiligheidspartners tot stand te brengen. Met bewoners en ondernemers als strategische veiligheidspartners is veiligheid een thema van de samenleving als geheel geworden. De volgende partners zijn in beeld als het om de veiligheid in de gemeente Waterland gaat.

Externe strategische partners zijn:

- Bewoners en ondernemers
- Politie – eenheid Noord-Holland, Robuust Basisteam Purmerend, Veiligheidsregio
- OM, Veiligheidshuis Noord-Holland
- Woningbouw corporaties, Welzijnsinstellingen en GGD Noord-Holland
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)

- Provincie Noord-Holland en Regio gemeenten
- Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid Noord-Holland (SIV NH)

Naast bovenstaande partners is een aantal partners meer op thematische basis betrokken bij het integraal veiligheidsbeleid. Denk dan bijvoorbeeld aan Koninklijke Horeca Nederland, Bureau Halt, Belastingdienst, Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing. Ook vervoer gerelateerde partijen (zoals NS Poort, ProRail), de Welzijnsinstellingen, Reclassering Nederland, enzovoort dragen hun steentje bij als het om integrale veiligheid gaat.

Interne strategische partners zijn:

Naast de raad, college van burgemeester en wethouders en burgemeester zijn ook de gemeentesecretaris en het managementteam een belangrijke partner binnen het integraal veiligheidsbeleid.

Hierbij gaat het om de medewerk(st)ers, die zich bezighouden met de volgende taakvelden:

- Openbare orde, veiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing
- Horeca, evenementen, APV en toezicht en handhaving
- Welzijn, jeugd, onderwijs en leerplicht
- Afdeling Openbare werken, Afdeling Vrom, afdeling Publiekzaken en afdeling Zorg en Welzijn.
- Communicatieadviseur, gemeente jurist en beleid & control

4.5 Politiek bestuurlijk inbedding en interne afstemming

In geval van een belangrijke ontwikkeling of een incident informeert de burgemeester het presidium. De centrale coördinatie van het proces rondom het integraal veiligheidsbeleid is in handen van de portefeuillehouder integrale veiligheid, de burgemeester. Het integraal veiligheidsbeleid staat namelijk niet op zich. Het raakt uiteenlopende gemeentelijke beleidsvelden en daarmee ook andere portefeuilles. Met het oog hierop zoekt de portefeuillehouder integrale veiligheid afstemming met de overige portefeuillehouders binnen het college van burgemeester en wethouders.

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en draagt daarvoor bestuurlijke verantwoordelijkheid. De burgemeester voert het bevel bij grootschalig optreden en draagt het gezag op het terrein van handhaving van de openbare orde en hulpverlening. Daarnaast heeft de burgemeester op basis van uiteenlopende wet- en regelgeving bijzondere bevoegdheden. Denk bijvoorbeeld aan de bevoegdheden, zoals vastgelegd in de APV of aan de wetten op basis waarvan de burgemeester instrumenten in handen heeft om uiteenlopende vormen van overlast en verloedering tegen te gaan. De burgemeester informeert het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad in elk geval als er sprake is van een incident met maatschappelijke onrust tot gevolg of bij toepassing van bevoegdheden in bestuurlijk en/of politiek gevoelige kwesties.

4.6. Ambtelijke inbedding en interne afstemming

Kenmerkend voor integraal veiligheidsbeleid is dat het dwars door een gemeentelijke organisatie loopt. Met de start van de vraaggerichte organisatie per 2015 wordt het beleid, rakend aan integraal veiligheidsbeleid, echter vooral binnen de afdeling Welzijn en Zorg en Volshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM), weliswaar verdeeld over diverse teams, gemaakt en uitgevoerd. Ondanks dat de primaire verantwoordelijkheid voor eigen beleid op eigen vakgebied en afstemming met eigen portefeuillehouder overeind blijft, wordt samenwerken en het zoeken naar samenhang in beleid, zoeken naar afstemming en het zoeken naar de gemeenschappelijkheid, (kortom: integraal werken) vereenvoudigd.

De coördinatie van het integraal veiligheidsbeleid is een taak van de beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid. Deze beleidsmedewerker is niet alleen belast met het ontwikkelen en actualiseren van het integraal veiligheidsbeleid, het opstellen van het uitvoeringsprogramma en het monitoren van de voortgang, maar zoekt ook op ambtelijk niveau de afstemming tussen de afdelingen als het om het brede gebied van veiligheid gaat. De beleidsinhoudelijke afstemming en bijpraten over lopende zaken vindt wekelijks met de portefeuillehouder(s) plaats.

4.7. Samenwerking met externen

Zowel op strategisch, tactisch als operationeel niveau vindt er afstemming plaats als het om uiteenlopende veiligheidsthema's gaat. Deze afstemming vindt plaats in diverse lokale en bovenlokale overleggen, zowel bestuurlijk als ambtelijk.

a. Bovenlokaal-bestuurlijk

- Bovenlokaal wordt er op bestuurlijk niveau in het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBOP) overleg gevoerd over strategische vraagstukken met betrekking tot sociale veiligheid, politie aangelegenheden en de geïnteresseerde (o.a. bestuurlijke) aanpak van georganiseerde criminaliteit. Alle regio burgemeesters nemen deel in het RBOP.
- Op het niveau van het RBT Purmerend zijn het de burgemeesters van de zes gemeenten binnen het werkgebied van Purmerend.
- De basis hiervoor zijn de lokale integrale veiligheidsplannen als ook de geprioriteerde thema's uit het integraal meerjarenbeleidsplan veiligheid. Aan de hand van een presentatie van het actueel criminaliteitsbeeld voor het hele werkgebied kan de driehoek besluiten tot bijstelling van de inzet. Deze bovenlokale driehoek komt viermaal per jaar bijeen. De gemeente Purmerend levert de voorzitter en de ambtelijke secretaris voor deze driehoek.
- Op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding vindt het bestuurlijk overleg plaats binnen de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VRZW). Ook in het kader van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) vind er bestuurlijk overleg plaats, waarbij de directeur van de RUD beslisbevoegdheden heeft in geval van escalatie.

b. Bovenlokaal-ambtelijk

- Op het niveau van de Veiligheidsregio overleggen de ambtenaren openbare veiligheid regelmatig over crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Daarnaast zijn er uiteenlopende, meer themagerichte, overleggen, met onder meer RIEC afstemmingsoverleg aanpak HIC, ambtelijke projectgroep Veiligheidshuis etc.

c. Lokaal bestuurlijk

- Lokaal overlegt de burgemeester eenmaal per maand met de teamchef van het RBT Purmerend over Waterlandse vraagstukken en de gewenste inzet hierop.
- Daarnaast zijn er diverse, meer themagerichte bestuurlijke overleggen met externe veiligheidspartners.

d. Lokaal ambtelijk

- Ook lokaal is er nog een aantal ambtelijke werkgroepen actief rondom specifieke veiligheidsthema's: sociale veiligheid, wijkagenten overleg en veilige school.

4.8 Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid, omdat het helpt de geformuleerde doelstellingen binnen het veiligheidsbeleid te bereiken. En dan gaat het allang niet meer om alleen informeren over beleid. Communicatie is nodig om het vertrouwen van bewoners in veiligheidspartners te vergroten. Binnen het integraal veiligheidsbeleid wordt communicatie op

drie manieren ingezet, namelijk als middel om integrale veiligheid meer bekendheid te geven (communicatie over beleid), als instrument om beleidsdoelen te halen (communicatie als beleid) en als procesinstrument om bewoners meer te betrekken bij beleidsvorming en uitvoering van het beleid (communicatie in het beleid).

4.9 Financiën

Veiligheid kost geld. Het Rijk financiert de klassieke veiligheidszorg te weten politie en justitie. De gemeente draagt echter de kosten voor onder meer de brandweezorg en voorbereiding op de rampenbestrijding, het aanvullend toezicht in het publieke domein en diverse samenwerkingsvormen zoals het Veiligheidshuis en het RIEC. Ook kosten die verbonden zijn aan de uiteenlopende initiatieven, maatregelen en projecten op het gebied van veiligheid komen voor rekening van de gemeente.

De in deze nota omschreven ambities en prioriteiten worden nader uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Op dat moment worden ook de financiële consequenties in beeld gebracht. Daar waar het de uitwerking c.q. uitvoering betreft, zijn er voor veel veiligheidsthema's c.q. samenwerkingsvormen in de huidige (meerjaren)begroting reeds financiële middelen gereserveerd. Uitgangspunt is, en zeker in tijden van crisis en de bezuinigingen, dat er gewerkt wordt binnen de reguliere begroting en budgetten van betreffende afdelingen of veiligheidspartners. Nieuwe initiatieven worden dan ook kritisch op financiële gevolgen bezien dan wel wordt onderzocht of veiligheidspartners bereid zijn om financieel bij te dragen.

5. Veiligheidsanalyse

In dit hoofdstuk wordt een analyse gemaakt van de (on)veiligheid in de gemeente Waterland. De analyse vormt de basis voor het in deze nota vastgestelde beleid.

5.1 Bronnen

Politiecijfers

Als het om de politiecijfers gaat, is er voor gekozen om niet langer de indicator ‘incidenten’ als uitgangspunt te nemen. Omdat deze indicator alle meldingen van burgers en politiemedewerkers alsook alle aangiften en registraties in het digitale bedrijfsprocessensysteem van de politie bevat, geeft dit op onderdelen een vertekend beeld hoe groot een probleem feitelijk is. In deze nota alsook in het hieruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma gaat dan ook gewerkt worden met de indicator ‘misdrijven’.

Gebiedsscan

Het Lokaal Criminaliteits- en Veiligheidsbeeld, zoals samengesteld door het RBT Purmerend, is in juni 2014 gepresenteerd aan het college van burgemeester en wethouders. Het Lokaal Criminaliteits- en Veiligheidsbeeld is beschreven aan de hand van de gebiedsscan. De gebiedsscan is tot stand gekomen door informatie uit het registratiesysteem van de politie te koppelen aan informatie van de gemeente. Hierdoor geeft de gebiedsscan een goed overzicht van de belangrijkste problemen en een onderbouwd inzicht in de achtergronden c.q. oorzaken van deze problemen.

Informatiebijeenkomsten

In 2015 zijn bijeenkomsten gehouden met kernraden, politie, jongernewerker, ondernemers, scholendirectie en horeca. Hieruit zijn een aantal ambities naar voren gekomen: investeren in jongerenwerk, aandacht voor vuurplaats op het Hemmerland, intollerantie (onbekend maakt onbemind), bewustwording.

Ondernemers hebben aangegeven dat er behoefte aan een overvaltraining is. De inbraakpreventieavond wordt als zeer waardevol beschouwd en jeugdoverlast wordt met name gevoeld op Hemmerland en in de horeca.

5.2 Analyse per veiligheidsveld

5.2.1 Veilige woon- en leefomgeving

Zoals in de methodiek Kernbeleid Veiligheid beschreven, heeft het veiligheidsveld ‘Veilige woon- en leefomgeving’ betrekking op de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners ofwel de veiligheid en leefbaarheid in de wijk, buurt, straat, tussen burens. Waarbij het bovendien exclusief om de sociale veiligheid gaat: criminaliteit, overlast en verloedering. Voor zover er fysieke aspecten aan de orde komen, hebben die een oorzakelijke relatie met de sociale veiligheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verlichting, zwerfafval en het onderhoud van groen.

De analyse vindt plaats aan de hand van vier veiligheidsthema's, die feitelijk zowel over de leefbaarheid als de veiligheid gaan, namelijk sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid (veelvoorkomende criminaliteit) en subjectieve veiligheid (veiligheidsgevoel). Leefbaarheid heeft vooral betrekking op de sociale en fysieke kwaliteit en veiligheid vooral op de veelvoorkomende criminaliteit en het veiligheidsgevoel. Veiligheid en leefbaarheid zijn zodanig met elkaar verweven dat de vier thema's elkaar beïnvloeden.

De indeling van het Kernbeleid Veiligheid volgend, wordt er per sub thema aangegeven wat de huidige aanpak is en welke ontwikkelingen er spelen. Binnen het veiligheidsveld ‘veilige woon- en leefomgeving’ zijn op het gebied van beleidsvoering in de gemeente Waterland een aantal opvallende ontwikkelingen te onderkennen, namelijk:

- De kanteling van het Veiligheidshuis;
- De decentralisaties in het sociale domein;
- De positionering van bewoners en ondernemers in de aanpak;
- De versteviging van het bestuurlijk instrumentarium;
- Het toenemend belang van toezicht en handhaving in de openbare ruimte via inzet van de Boa’s.

Uit de analyse van de veiligheidsvelden blijkt dat gemeente Waterland te maken heeft met de volgende gegevens.

Burenruzie

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Burenruzie	32	27	27	43 ▲

In een groot deel van dit soort meldingen vindt een interventie door politie plaats. Echter we stellen ook vast dat een aantal situaties zodanig ernstig en/of complex zijn geworden, dat een interventie door politie geen effect meer sorteert.

Er is een tendens van scheiden van wonen en zorg, waardoor bewoners zo lang als mogelijk zelfstandig (moeten) blijven wonen (van verplichte opname naar verplichte behandeling). Dit heeft ertoe geleid dat de sociale problematiek ernstiger en complexer wordt.

Er is steeds vaker sprake van incidenten die vervolgens leiden tot maatschappelijke onrust of toenemende onveiligheidsgevoelens, steeds verder escalerende burenc conflicten, meer signalen van vereenzaming en ernstigere vervuiling.

Als het om het bestuurlijk instrumentarium gaat om woonoverlast aan te pakken, heeft voormalige Tweede Kamerlid Dijkhoff een initiatiefwetsvoorstel ingediend, waarmee de burgemeester de bevoegdheid krijgt om een (tijdelijke) gedragsaanwijzing te geven indien er sprake is van overlastgevend gedrag. Het is de bedoeling dat deze gedragsaanwijzing wordt ingezet in een situatie waarin de woonoverlast nog niet is geëscaleerd en deel uitmaakt van een bredere integrale aanpak. Het initiatiefwetsvoorstel is in september jl. verzonden naar de Raad van State.

Overigens wordt op dit moment een testfase gestart als het om toepassing van de gedragsaanwijzing bij de aanpak van woonoverlast in huurwoningen gaat. De gedragsaanwijzing betreft in dit geval een gebod of een verbod voor een overlast veroorzakende huurder. Een dergelijke gedragsaanwijzing kan in eerste instantie op vrijwillige basis overeengekomen worden tussen de huurder en verhuurder, echter kan dit ook door een rechter worden opgelegd in geval de huurder hier niet vrijwillig aan mee wenst te werken of als de huurder zich niet houdt aan de vrijwillig overeengekomen gedragsaanwijzing. De gedragsaanwijzing kan worden gehandhaafd met een contractuele boete of uiteindelijk de ontbinding van de huurovereenkomst.

Drugshandel/ Drugsoverlast

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Drugshandel	7	8	6	6 ▼
Drugsoverlast	6	9	13	13 ▲

De drugshandel en drugsoverlast laten binnen de gemeente Waterland ten opzichte van 2011 en 2012 een stijging zien. Toch gaat het hier om lage aantallen. Drugshandel en overlast worden het meest geregistreerd in en rondom het horecagebied van Monnickendam. Er is nog onvoldoende inzicht in het totale drugsprobleem binnen de gemeente Waterland. Uit politieverklaringen blijkt dat jongeren veel softdrugs gebruiken.

Overlast verwarde/ overspannen personen

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Overlast verwarde/overspannen personen	28	31	25	36 ▲

Overlast verwarde/overspannen personen is in de gemeente Waterland toegenomen. Voor een betere aanpak hiervan, wordt samenwerking met o.m. wooncorporatie geïntensiveerd.

Verloedering / kwaliteit woonomgeving

De fysieke kwaliteit van de woonomgeving is een cruciaal onderdeel van de aanpak van de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente Waterland. Verloedering leidt tot kleine ergernissen en onveiligheidsgevoelens en uiteindelijk tot afnemende betrokkenheid van bewoners bij de woonomgeving en aanpak van overlast en criminaliteit. De kwaliteit van de woonomgeving wordt onder meer bepaald door het niveau van onderhoud van de openbare ruimte en de manier waarop bewoners met hun eigen woon- en leefomgeving omgaan. Ook toezicht en handhaving is een belangrijk aspect als het om de fysieke kwaliteit van de woonomgeving gaat.

Burgernet is een instrument om bewoners betrokken te houden bij hun eigen woon- en leefomgeving. Burgernet is erop gericht om de samenwerking tussen bewoners, gemeente en politie te bevorderen, waarbij het accent ligt op opsporing en handhaving. De kracht van Burgernet is tweeledig: enerzijds laat het een concreet resultaat zien (bijvoorbeeld een aanhouding of het terugvinden van een vermiste persoon), anderzijds wordt de bewoner bewust gemaakt van de veiligheid in de eigen woon- en leefomgeving.

Gemeente Waterland huurt boa's bij de gemeente Edam- Volendam. Hiermee is het toezicht in het publieke domein versterkt en daarmee ook de aanpak van norm/grensoverschrijdend gedrag c.q. kleine ergernissen.

Landelijk zijn er uitgangspunten opgesteld waarmee de samenwerking tussen politie en gemeentelijke boa's gestimuleerd wordt. Uitgangspunt is dat de gemeente, het Openbaar Ministerie en de politie een gezamenlijk belang hebben om toezicht en handhaving in de openbare ruimte zo goed mogelijk te organiseren en de gezamenlijk beschikbare capaciteit zo goed mogelijk in te zetten. De samenwerking tussen politie en gemeentelijke boa's is wettelijk vastgelegd in artikel 10 van de Politiewet 2012. Op landelijk niveau worden afspraken gemaakt hoe aan deze samenwerking verder vorm en inhoud te geven en dan gaat het onder meer over de operationele regie en het verstrekken en verwerken van informatie. Voorop staat dat boa's in elk geval geen vervanging van politie is.

Huiselijk geweld

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Misdrijven Huiselijk geweld	19	16	20	14 ▼
Huiselijk twist	18	8	21	7 ▼

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring wordt gepleegd. Het komt in verschillende verschijningsvormen voor, zoals geweld door (ex)partner, kindermishandeling, ouderenmishandeling, huiselijk geweld door jeugdigen, eer gerelateerd geweld, genitale verminking, mensenhandel en loverboys. Voor Noord-Holland is een regiovisie 'Veilig Thuis' in voorbereiding.

Gelet op de samenhang tussen huiselijk geweld en kindermishandeling biedt de inwerkingtreding van de nieuwe Jeugdwet en Wmo 2015 per 1 januari 2015 de kans om de aanpak van het geweld in huiselijke kring en van kindermishandeling te integreren. In de praktijk betekent dit dat het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) per 1 januari 2015 opgaan in een Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK). Dit AMHK krijgt (landelijk) de naam 'Veilig Thuis' mee. Het AMHK heeft een aantal wettelijke taken, die vastliggen in de Jeugdwet, zoals het verstrekken van advies, het fungeren als meldpunt (inclusief terugkoppeling naar melder), het onderzoeken van meldingen huiselijk geweld of kindermishandeling, inschakelen van passende hulpverlening en het informeren van politie en/of Raad voor de Kinderbescherming.

Rondom de vorming van het AMHK ligt overigens nog een aandachtspunt vanuit optiek van veiligheid. Vanaf 1 januari 2015 gaan alle zorgmeldingen naar het AMHK.

Het AMHK gaat deze meldingen screenen. Een aantal meldingen zal het AMHK eigenstandig gaan onderzoeken. Complexe casussen worden opgepakt door het Veiligheidshuis. De overige meldingen worden verwezen naar de lokale keten voor zowel triage als afdoening. Zoals ook in het beleidsplan voor het Sociaal Domein 2015-2017 te lezen is, moet dit nog georganiseerd worden.

Niet alleen vanuit de Wmo 2015 en Jeugdwet ligt er een opgave als het om huiselijk geweld en kindermishandeling gaat. Ook op het gebied van veiligheid ligt hier een opdracht vanuit de Wet tijdelijk huisverbod. De burgemeester kan op basis van deze wet aan daders van huiselijk geweld (ook preventief) een huisverbod opleggen. Kijkend naar de vormen van huiselijk geweld kan dit instrument alleen toegepast worden als pleger en slachtoffer(s) meer dan incidenteel op eenzelfde locatie verblijven. Regionaal wordt een uniforme werkwijze gevolgd, waarbij niet alleen een strafrechtelijk en/of bestuursrechtelijk traject (een huisverbod) wordt gestart, maar ook casemanagement wordt ingezet om daarmee de hulpverlening voor zowel dader als slachtoffer(s) goed te positioneren.

Naast het geweld 'achter de voordeur' kennen we ook het geweld in het publieke domein, zowel tegen een persoon gericht als tegen goederen. Geweld, in welke vorm dan ook, kan een grote impact hebben op het slachtoffer. Openlijke geweldpleging vindt veelal plaats op locaties waar veel mensen samenkomen. Denk hierbij niet alleen aan uitgaansgelegenheden en evenementen, maar ook aan het openbaar vervoer.

Kijkend naar de cijfers over het geweld in de gemeente Waterland dan laten alle vormen van geweld, namelijk zware mishandeling, eenvoudige mishandeling, bedreiging, openlijk geweldpleging en straatroof vanaf 2012 een dalende trend zien.

Geweld

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Openlijk geweld	3	6		4 ▼
Bedreiging	27	20	27	10 ▼
Mishandeling	48	33	28	23 ▼

Om geweld in horecagebieden en tijdens evenementen te voorkomen, is zichtbaar en herkenbaar toezicht, dat vroegtijdig ingrijpt, een belangrijk instrument. Voor zover mogelijk wordt dit toezicht via het vergunningenstelsel voorgeschreven. Voor wat betreft de inzet van dit toezicht wordt afstemming gezocht met de politie en jongerenwerker. Repressief zijn instrumenten beschikbaar zoals het gebiedsverbod, het preventief fouilleren en de (collectieve) horecaontzegging.

Woninginbraken

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Diefstal/inbraak woning	70	69	48	43 ▼

Woninginbraken worden aangemerkt als High Impact Crime, omdat de impact op het slachtoffer groot is en 'het gevoel van onveilig zijn' in de eigen woning lang aanhoudt. Een onbekende dringt de woning binnen en zit ongevraagd aan de spullen van de eigenaar van de woning. Dat voelt als een forse inbreuk op het privéleven. De emotionele schade is vaak veel groter dan de materiële schade. Gelet hierop is woninginbraken een landelijk geprioriteerd thema en had voormalige Minister Opstelten zich tot doel gesteld dat het aantal woninginbraken in 2017 moet zijn teruggebracht tot 65.000 landelijk (daling met 30%).

Bij de bestrijding ligt de focus op het verhogen van de pakkans en veel zorg voor het slachtoffer. Binnen de politie eenheid Noord-Holland is dit vertaald in de komst van een woning inbraak team (WIT) en worden alle slachtoffers c.q. aangevers van woninginbraken binnen 14 dagen teruggebeld door de politie.

Voertuigcriminaliteit

Onder voertuigcriminaliteit vallen diverse delicten, zoals diefstal van of vanaf motorvoertuigen en van brom-, snor- en fietsen.

Voertuigcriminaliteit concentreert zich voornamelijk in de jachthavens.

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Diefstal uit/vanaf auto	75	56	91	35 ▼
Diefstal van motor/scooter	3	4	2	1 ▼
Diefstal van auto	5	4	7	4 ▼
Diefstal van fiets	40	29	35	21 ▼
Diefstal van brom en snorfietsen	15	17	6	9 ▼

Het aantal fietsdiefstallen laat vanaf 2010 een dalende trend zien, echter het absoluut aantal gestolen fietsen is nog altijd onacceptabel. Het aantal gestolen brom- en snorfietsen laat overigens een dalende trend zien.

Veiligheidsgevoelens

Elke bewoner creëert zijn/haar eigen veiligheidsgevoel op basis van persoonlijke situatie, persoonlijke ervaringen en eigen interpretatie van maatregelen. Als de thuissituatie voor een bewoner niet veilig is, als de bewoner zelf of mensen in zijn/haar omgeving te maken hebben gehad met een incident of als de bewoner dagelijks geconfronteerd worden met zaken zoals verloedering, dealen, overlast of een locatie waar hij/zij zich niet prettig voelt of zelfs angstig wordt, dan zal het veiligheidsgevoel van deze bewoner in negatieve zin beïnvloed worden. Cijfers kunnen dan weliswaar aantonen dat er minder criminaliteit of overlast is, maar de bewoner zal dat op dat moment niet zo ervaren. Ook maatregelen, die er juist op gericht zijn om de veiligheid te bevorderen, kunnen verschillend geïnterpreteerd worden. Zo zal meer blauw op straat of cameratoezicht de ene bewoner het gevoel van meer veiligheid geven. Een andere bewoner zal meer politiemensen op straat of de aanwezigheid van camera's juist uitleggen als dat er een veiligheidsprobleem is die deze inzet nodig maakt. Kortom: ook als aan de hand van politiecijfers positieve trends voor wat betreft de objectieve veiligheid kan aantonen, dan nog kan het zo zijn dat het gevoel van veiligheid afneemt c.q. niet verbetert.

Binnen het integraal veiligheidsbeleid blijft het betrekken van bewoners bij veiligheidsthema's in hun eigen woonomgeving van groot belang om daarmee ook het veiligheidsgevoel in positieve zin te beïnvloeden. Hiervoor worden diverse instrumenten ingezet, zoals de wijkteams Veilige, Leefbare en Zorgzame buurten en het onderhouden en ontwikkelen van veiligheidsarrangementen in (afgebakende) gebieden met uiteenlopende belangen. Deze manieren van samenwerking met bewoners geeft bewoners meer inzicht in hoe het gesteld is met de veiligheid, wat ze zelf kunnen doen om hun woonomgeving (nog) veiliger te maken en wat anderen hierin kunnen betekenen. Ook aandacht voor nazorg door onder meer Bureau Slachtofferhulp, de politie of de gemeente is van groot belang alsook het stimuleren van de aangiftebereidheid. Tot slot is communicatie belangrijk om bewoners onder meer te informeren over hoe slachtofferschap te voorkomen. Het bieden van handelingsperspectief werkt in de regel positief op het veiligheidsgevoel.

5.2.2 Bedrijvigheid en veiligheid

Onder het veiligheidsveld ‘bedrijvigheid en veiligheid’ vallen thema’s die te maken hebben met sociale (on)veiligheid rondom bedrijvigheid. Het gaat dan om aantasting van de veiligheid rond recreatieve en economische voorzieningen zoals winkelcentra, bedrijventerreinen en uitgaansmogelijkheden. De vier thema’s binnen dit veld zijn dan ook: Veilig winkelgebied, Veilige bedrijventerreinen, Veilig uitgaan en Veilige evenementen. Het gaat overigens om onveiligheid dan wel vormen van criminaliteit die direct samenhangen met de bedrijvigheid. Het gaat dus niet om (on)veiligheid van fysieke aard, zoals gevaarlijke stoffen op een bedrijventerrein. Dit valt namelijk onder het veld ‘fysieke veiligheid’.

De indeling van het Kernbeleid Veiligheid volgend, wordt per thema aangegeven wat de huidige aanpak is en welke ontwikkelingen er spelen. In algemeenheid is binnen het veiligheidsveld ‘bedrijvigheid en veiligheid’ een aantal ontwikkelingen te onderkennen, namelijk:

- De doorontwikkeling van de risicobeheersing rond grootschalige evenementen
- Een toename van (behoefte aan) cameratoezicht

Winkelcentra / winkelgebieden

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Diefstal/inbraak bedrijf	33	13	16	8 ▼

In winkelgebieden kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen. Denk daarbij niet alleen aan winkeldiefstal en zakkenrollerij, maar ook aan vernielingen, (brom)fietsen in voetgangersgebied, overlast door zwervers, verwarde personen of jongeren, het nuttigen van alcohol of drugs in de openbare ruimte, zwerfvuil, etc.

Overvallen

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Overvallen	4	Geen	1	0 ▼

Het thema ‘overvallen’ wordt naast woninginbraken en straatroof ook aangemerkt als een High Impact Crime. De aanpak is dan ook landelijk geprioriteerd. In vergelijking tot het aantal overvallen in 2013 ziet 2014 er positiever uit. Hoewel elke overval er één te veel is en verder aangetekend moet worden dat de meest kwetsbare periode, de donkere maanden, nog bij moeten komen. Om overvallen in deze donkere maanden te voorkomen c.q. aan te pakken, start de politie jaarlijks het zogenaamde Donkere Dagen Offensief. Tijdens deze periode is de politie meer zichtbaar en herkenbaar aanwezig, vooral tijdens opening en sluiting van de winkels/kwetsbare ondernemingen, en worden contacten met winkeliers/ondernemers aangehaald.

Bedrijventerreinen

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale (bedrijfsinbraak, diefstal, vernieling, etc) als fysieke veiligheidsaspecten (inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid, brandveiligheid, etc). De beschikbare politiecijfers laten zien dat het aantal inbraken op bedrijventerreinen c.q. in kantoorpanden na een stijging in 2013 in 2014 weer afnemen.

De veiligheid op bedrijventerreinen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Op provinciaal niveau gaat het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Noord-Holland (RPC), waarin

ondernemers, politie, OM, gemeenten en provincie NH vertegenwoordigd zijn, in actie om criminaliteit tegen bedrijfsleven terug te dringen en te voorkomen. Het RPC richt zich op thema's zoals overvallen, transport criminaliteit, cyber criminaliteit en cameratoezicht.

Feit is dat de gemeente Waterland in de afgelopen jaren niet langer geïnvesteerd heeft in het ondersteunen van trajecten in het kader van Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen. Dit is een gevolg van de bezuiniging op niet wettelijke preventie taken.

Horeca / uitgaan

Op 1 januari 2013 is de nieuwe Drank- en Horecawet van kracht geworden, waarin nieuwe taken en bevoegdheden voor de gemeente zijn vastgelegd. Zo houdt de gemeente vanaf dat moment toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet. Hiertoe zijn boa's ingehuurd bij de gemeente Edam - Volendam. Vanuit de nieuwe wetgeving vloeit ook de verplichting om een verordening voor para- commerciële horeca op te stellen. Deze Verordening op de paracommercie is door de gemeenteraad van Waterland vastgesteld. Medio 2015 vindt een eerste evaluatie plaats. Om drankmisbruik door jongeren aan te pakken, is de Drank- en Horecawet vervolgens op 1 januari 2014 aangescherpt. Zo geldt er per 1 januari 2014 dezelfde leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van zwak alcoholhoudende drank en sterke drank. Zie verder onder Jeugd en Veiligheid. Naast de vergunning op grond van de Drank- en Horecawet kent de gemeente Waterland het exploitatievergunningstelsel, zoals vastgelegd in de APV Waterland 2010. Dit vergunningstelsel is gericht op het beschermen van het woon- en leefklimaat in de omgeving van een horecabedrijf en om de openbare orde te beschermen. Met de aansluiting bij het RIEC wordt elke aanvraag van een exploitatievergunning of van een vergunning op basis van de Drank- en Horecavergunning besproken in het lokaal overleg RIEC en in dat kader getoetst aan de beleidslijn Wet Bibob (zie verder integriteit en veiligheid). Dit om te voorkomen dat met verlening van de vergunning een criminele activiteit wordt gefaciliteerd.

Om de horecaondernemers een extra instrument te bieden om de veiligheid van gasten, personeel en beveiligers te verhogen is naast het lokaalverbod ook de collectieve horecaontzegging in het leven geroepen. Deelnemende horecaondernemers kunnen hiermee een persoon, die zich in één café misdraagt, de toegang tot alle aangesloten horecabedrijven ontzeggen. De duur van deze collectieve ontzegging is afhankelijk van de zwaarte van het gepleegde delict.

Horecaondernemers hebben een vast aanspreekpunt binnen de gemeente. Daarnaast vindt er structureel overleg plaats met de lokale afdeling van de Koninklijke Horeca Nederland in het horecaoverleg.

Evenementen

Ondanks de toename van het aantal evenementen in de afgelopen jaren, leidt dit niet tot meer verstoringen van de openbare orde. In de gebiedsscan van de politie is namelijk te lezen dat de evenementen in de gemeente Waterland in de regel zonder noemenswaardige problemen verlopen.

Om ervoor te zorgen dat evenementen enerzijds veilig en ordentelijk verlopen en anderzijds geen overlast voor de woonomgeving veroorzaken, worden uiteenlopende voorschriften aan een evenementenvergunning verbonden. De zwaarte van de voorschriften is afhankelijk tot welke risicoklasse het evenement gerekend moet worden. Op grond van het binnen de Veiligheidsregio Noord-Holland evenementenbeleid' zijn er drie klassen te onderscheiden: grootschalige evenementen met verhoogd risico, grootschalig evenementen met gemiddeld risico of een eenvoudig evenement. Het onderscheid in klassen helpt de operationele hulpdiensten om te bepalen welke risico's bij een evenement aanwezig zijn en of multidisciplinaire afstemming noodzakelijk is of dat met een monodisciplinair advies kan worden volstaan. Van organisatoren van grootschalige evenementen met een gemiddeld of verhoogd risico wordt geëist dat er een calamiteitenplan c.q. veiligheidsplan bij de vergunningaanvraag gevoegd wordt.

De zorg voor een ordentelijk verloop op en in de directe omgeving van het evenemententerrein is primair een taak van de organisator van het evenement. Buiten het evenemententerrein ligt er een gezamenlijke opdracht voor de gemeente en politie. De gemeente ziet primair toe op naleving van de vergunningvoorschriften en treedt, als nodig, handhavend op.

De politie zet zich daarentegen primair in op handhaving van de openbare orde. Overigens is de eerder aangekondigde wetgeving, waarbij organisatoren van (commerciële) evenementen de kosten gaan betalen van de politie-inzet die gericht is op het ordentelijk laten verlopen van het evenement, inmiddels van de baan.

5.2.3 Jeugd en veiligheid

Het veld 'Jeugd en veiligheid' bevat de veiligheidsthema's die specifiek met jongeren in de leeftijd van 0 tot 23 jaar te maken hebben, zoals 'overlastgevende jeugd', 'criminele jeugd/individuele probleemjongeren', 'jeugd, alcohol en drugs' en 'veilig in en om de school'.

De indeling van het Kernbeleid Veiligheid volgend, wordt per sub thema aangegeven wat de huidige aanpak is en wat actuele ontwikkelingen zijn. Opvallende ontwikkelingen in de afgelopen jaren voor wat betreft de aanpak binnen dit veld zijn:

- De transitie jeugdzorg inclusief start gezinscoaches
- De kanteling van het Veiligheidshuis met doorontwikkeling persoonsgerichte aanpak
- Geïntegreerde aanpak op criminele jeugd
- Inzet van boa's
- Veiligheid en decentralisatie van de jeugdzorg

Gelet op de nauwe samenhang met het veiligheidsbeleid wordt eerst kort stil gestaan bij de decentralisatie jeugdzorg. Immers een goede opvoeding en vroegtijdig signaleren leidt uiteindelijk tot minder overlast op straat, minder jeugdcriminaliteit, minder slachtoffers en meer veiligheid voor het kind of de jongere.

Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle jeugdhulp, dus ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedproblemen, psychische problemen en stoornissen. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering en de advisering en verwerking van meldingen over huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen het veiligheidsbeleid zijn thema's benoemd die direct raken aan de jeugdhulp, zoals overlastgevende en/of criminele jeugd(groepen), twaalf-minners, overlastgevende multiprobleem gezinnen, huiselijk geweld en nazorg van jeugdige ex-gedetineerden. De aanpak van veiligheidsvraagstukken rondom deze doelgroepen vraagt om een meer- sporen- aanpak van straf en zorg, niet alleen gericht op de jongere, maar ook op zijn/haar gezin en sociale omgeving. In de Jeugdwet wordt bij het gedwongen kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering) een relatie gelegd met het veiligheidsdomein. De gemeente maakt over dit gedwongen kader afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming.

Voor de gemeenten in Noord- Holland is een regionaal samenwerkingsprotocol voorbereid met de Raad voor de Kinderbescherming, dat nog moet worden vastgesteld. Binnen dit samenwerkingsprotocol is ook aandacht voor de (nieuwe) positie die de burgemeester heeft per 1 januari 2015 binnen het stelsel van kindbeschermingsmaatregelen. Een andere belangrijk thema is de zorgmelding jeugd. De praktijk leert dat de politie een belangrijke 'leverancier' van zorgmeldingen is. De gemeenten hebben in het kader van de decentralisatie jeugdzorg een keuze moeten maken waar deze zorgmeldingen per 1 januari 2015 ontvangen, in behandeling genomen en afgehandeld worden. De gemeenten in Noord-Holland hebben er gezamenlijk voor gekozen deze meldingen te laten 'landen' in het AMHK. In het geval de melding niet door het AMHK zelf onderzocht wordt of zodanig complex is dat het Veiligheidshuis hiermee aan de slag gaat, dan pakt de lokale keten de melding op.

Overlastgevende jeugd(groep)

Incidenten	Historie jaren			
	2011	2012	2013	2014
Overlast jeugd	108	83	74	45 ▼

Jeugdoverlast is binnen de gemeente Waterland gedaald. Er vindt met regelmaat overleg plaats tussen de gemeente, de politie en de jongerenwerker. De inzet van de politie en de jongerenwerker wordt afgestemd.

Kijkend naar de politiecijfers dan zet de dalende trend, die vanaf 2010 is ingezet, nog altijd door. Op sommige, min of meer vaste plekken wordt nog wel overlast ervaren. Om deze overlast in de openbare ruimte beheersbaar te maken en te houden, worden de boa en/ of jongerenwerker ingezet. Daar waar strafbare feiten gepleegd worden, is de politie echter aan zet.

Individuele criminele en/ of probleemjongeren

De gemeente Waterland kent tijdens de vaststelling van het IVP geen criminele jeugdgroepen. Dit laat onverlet dat er nog altijd jongeren c.q. jongvolwassenen zijn die zich met criminaliteit bezig houden. Deze criminele jongeren/jongvolwassenen worden onder regie van de driehoek repressief aangepakt door de pakkans te verhogen en een persoonsgerichte aanpak op te starten. Het accent ligt hierbij op strafrechtelijk vervolgen bij het plegen van strafbare feiten.

Alcohol en drugs

Om drankmisbruik door jongeren aan te pakken, is de Drank- en Horecawet op 1 januari 2014 op twee punten aangescherpt. Zo geldt er per 1 januari 2014 dezelfde leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van zwak alcoholhoudende drank en sterke drank. Jongeren onder de 18 jaar zijn strafbaar als ze alcohol bij zich hebben in de openbare ruimte. Dit geldt zowel op straat, als op andere plekken die toegankelijk zijn voor publiek. Daarnaast is de gemeente verplicht om een preventie- en handhavingsplan vast te stellen, waarin onder meer beschreven is op welke wijze de alcoholpreventie en -handhaving vorm krijgt. De gemeente Waterland heeft op de nota handhaving vastgesteld. Als gevolg van de bezuiniging op niet wettelijke preventietaken is de inzet op preventie geminimaliseerd. Daar waar er kansen liggen om aan te sluiten bij een actie, dan worden deze aangegrepen.

Veilig in en om school

Sociale veiligheid voor leerlingen, personeel en ouders in en om school is het thema van het Convenant Veilige School Waterland. Dit convenant heeft erin geresulteerd dat lijnen kort zijn en de betrokken partners elkaar snel kunnen vinden in geval van een incident. Partners treffen elkaar één- tot tweemaal op jaarbasis om uiteenlopende thema's, incidenten en trends met elkaar te bespreken, zoals het snuiven van tabak, toename fietsdiefstal, impact zedendelict of de toenemende agressiviteit door ouders in de richting van school en het 'kopiëren' van dit gedrag door kinderen.

5.2.4. Fysieke veiligheid

Het veiligheidsveld 'fysieke veiligheid' bevat de vormen van onveiligheid die samenhangen met verkeer, gevaarlijke stoffen, gebouwen/techniek en natuur, dus de fysieke veiligheidsthema's zoals verkeersveiligheid, externe veiligheid, brandveiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing en kaart risicovolle objecten.

De indeling van het Kernbeleid Veiligheid volgend, wordt per sub- thema aangegeven wat de huidige aanpak is en welke actuele ontwikkelingen te verwachten zijn. Belangrijke, meer

algemene, ontwikkelingen in de aanpak binnen dit veiligheidsveld in de afgelopen periode zijn onder meer:

- De regionalisering van de brandweer
- De vorming van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's)
- Verkeersveiligheid inclusief veiligheid in openbaar vervoer

Brandveiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing, externe veiligheid

Als het om de intergemeentelijke samenwerking op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de publieke gezondheid gaat, komt de Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland in beeld. Als vervolg op de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) in 2010 is er in 2013 binnen de Veiligheidsregio het 'Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek – Waterland 2013-2016' vastgesteld. In het regionale beleidsplan liggen de kaders en ambities vast.

Aangezien de beleidsvorming en operationele voorbereiding voor wat betreft brandveiligheid, rampenbestrijding, crisisbeheersing en externe veiligheid op regionaal niveau georganiseerd is, volgt voor deze thema's geen nadere beleidsmatige uitwerking in deze nota.

5.2.5 Integriteit en veiligheid

Het veld 'integriteit en veiligheid' omvat verschijnselen die een inbreuk vormen op onze maatschappelijke integriteit dan wel op belangrijke regels en andere afspraken in het kader van de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving. Deze verschijnselen kunnen in een meest extreme vorm fundamenteel ontwrichtend werken dan wel de integriteit van de samenleving bedreigen. Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn radicalisering en polarisatie, georganiseerde criminaliteit en organisatiecriminaliteit, Veilige Publieke Taak, ambtelijke en bestuurlijke integriteit en informatieveiligheid.

De indeling van het Kernbeleid Veiligheid volgend, wordt per sub thema aangegeven wat de huidige aanpak is en welke actuele ontwikkelingen te verwachten zijn. Belangrijke nieuwe accenten in de aanpak op dit veiligheidsveld zijn:

- a. Verstevinging geïntegreerde aanpak
- b. De aanpak rond veilige publieke taakuitoefening
- c. Radicalisering en polarisatie
- d. Verruiming toepassingsmogelijkheden van de Wet Bibob

Bij polarisatie en radicalisering gaat het om ideologische groepen of stromingen in de samenleving die zo zijn geradicaliseerd, dat zij een bedreiging vormen of kunnen gaan vormen voor de veiligheid in de vorm van dreigend geweld of het vergroten van de polarisatie in de samenleving. Stromingen die op die manier kunnen radicaliseren, zijn bijvoorbeeld: rechtsextremisme, moslimradicalisme, dierenrechtenradicalisme, asielrechtenradicalisme en linksextremisme. Preventief gezien ligt er op het gebied van radicalisering en polarisatie een rol voor de gemeente als het gaat om het signaleren en investeren in sociale cohesie, het organiseren van een antidiscriminatie-voorziening en het openlijk afstand nemen van ongewenste uitingen alsook het onderhouden van contacten met bepaalde doelgroepen en zelforganisaties. Op het moment van vaststellen van het IVP zijn er geen signalen van radicalisering in de gemeente Waterland. In de bovenlokale driehoek RBT Purmerend worden ontwikkelingen op de voet gevolgd.

Veilige Publieke Taak

Werknemers met een publieke taak kunnen te maken krijgen met agressie en geweld tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden. Agressie en geweld kunnen niet alleen grote persoonlijke gevolgen hebben voor medewerkers en bestuurders, ook de goede uitoefening van de taak kan in het gedrang komen. Dat geldt voor onze gemeente, maar ook voor de organisaties met een publieke taak in onze gemeente.

De gemeente Waterland is van mening dat agressie, geweld en bedreigingen nooit getolereerd mogen worden en neemt derhalve maatregelen Veilige Publieke Taak.

Agressie en geweld tegen bestuurders en medewerkers is een aandachtspunt binnen het personeelsbeleid. Hiertoe is de beleidslijn 'Omgaan met agressie en geweld tegen de medewerkers en bestuurders van de gemeente Waterland' vastgesteld.

Voor het melden van incidenten is verder een apart registratieformulier ontwikkeld.

Discriminatie

Discriminatie is het ongelijk behandelen en achterstellen van (groepen) mensen op basis van kenmerken die er in de betreffende situatie helemaal niet toe doen. Discriminatie sluit mensen uit, verhindert participatie en integratie en belemmert het samenleven. Het raakt dus alle facetten van de samenleving. Het voorkomen en het bestrijden van discriminatie is dan ook van groot belang. Alleen dan is het mogelijk dat iedere (toekomstige) inwoner van Waterland de kans creëert, krijgt en neemt om op een gelijkwaardige en evenredige wijze te participeren, de samenleving met anderen vorm te geven, en zich individueel te ontplooien en te ontwikkelen.

Met ingang van 1 januari 2009 is elke gemeente wettelijk verplicht om alle inwoners toegang te bieden tot een antidiscriminatie-voorziening. Gemeente Waterland is aangesloten bij het antidiscriminatiebureau Zaanstreek-Waterland. Het antidiscriminatiebureau vervult taken op het gebied van klachtmelding en –behandeling, registratie en monitoring. Jaarlijkse rapportages laten zien dat discriminatie op grond van ras (gemeld door allochtonen en autochtonen) relatief nog altijd het grootste deel van de klachten vormt. Discriminatie op grond van een handicap/chronische ziekte staat op een tweede plaats gevolgd door discriminatie op leeftijd. Het vaakst vindt discriminatie op de arbeidsmarkt plaats gevolgd door discriminatie bij collectieve voorzieningen en publieke en politieke opinie.

Georganiseerde criminaliteit en organisatiecriminaliteit

De gemeente Waterland is aangesloten bij het Regionaal Informatie en Expertise Centrum NH (verder afgekort tot RIEC) en heeft daarmee een stap gezet om te komen tot een versteviging van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Deze bestuurlijke aanpak maakt (naast de strafrechtelijke, fiscale, privaatrechtelijke, etc.) deel uit van een geïntegreerde aanpak. De geïntegreerde aanpak is nodig omdat georganiseerde criminaliteit op allerlei manieren en via de meest uiteenlopende kanalen in de samenleving binnendringt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van dezelfde maatschappelijke, economische en juridische structuren zoals die ook voor legale activiteiten worden benut. Daar zit de kern van de problematiek, namelijk de verwevenheid van de onder- en bovenwereld. De illegaal verkregen gelden moeten in de legale (boven-)wereld worden gebracht. Deze vermenging van de onderwereld met de bovenwereld heeft grote gevolgen voor het maatschappelijk leven en de economie.

De (juridische) basis voor de geïntegreerde aanpak is gelegen in het 'Landelijke Convenant ten behoeve van Bestuurlijke en Geïntegreerde Aanpak Georganiseerde Criminaliteit, Bestrijding Handhavingknelpunten en Bevordering Integriteitsbeoordelingen'.

Dit convenant is getekend door de gemeenten, de provincie Noord-Holland, de politie eenheid Noord-Holland, het Openbaar ministerie, de Belastingdienst en FIOD, de Douane, de Inspectie SZW, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de Koninklijke Marechaussee. Het convenant

biedt verder de mogelijkheid om op regionaal niveau landelijke partners te laten deelnemen aan de samenwerking. Deze samenwerking vergroot het zicht op en het inzicht in elkaars interventies, mogelijkheden en slagkracht.

Georganiseerde criminaliteit, zelfs als die een grensoverschrijdend karakter heeft, is vrijwel altijd op lokaal niveau verankerd. De illegale handel moet immers vanuit bepaalde locaties worden getransporteerd en gedistribueerd, of omgekeerd zijn weg vinden naar lokale markten. Zo wordt crimineel verkregen geld lokaal belegd (bijvoorbeeld in vastgoed) of witgewassen (bijvoorbeeld via een bepaalde sector). De aanpak van georganiseerde criminaliteit moet dan ook niet alleen gericht zijn op opsporing en vervolging van individuele daders en de ontmanteling van criminele groeperingen, maar juist ook op het identificeren van kwetsbare plekken in de legale infrastructuur en het opwerpen van barrières tegen misbruik en mogelijke verwevenheid. Juist daar kan het lokaal bestuur handhaven respectievelijk drempels opwerpen om daarmee economische machtsposities opgebouwd met crimineel geld te doorbreken respectievelijk te voorkomen dat criminele activiteiten door de overheid worden gefaciliteerd.

Taak van het RIEC is om gemeenten te ondersteunen bij de aanpak door inbreng van specifieke expertise op het gebied van bestuurlijke handhavinginstrumenten, financieel-economische kennis en juridische kennis op het gebied van onder meer de Wet Bibob. De komende jaren staan in het teken van doorontwikkeling van het RIEC. Niet alleen de organisatie zelf, echter ook de thematische werkgroepen worden anders van opzet. Voor elke thematische werkgroep, te weten de ketenaanpak cannabis, patsers, mensenhandel, outlaw motor gangs, milieucriminaliteit en witwassen/vastgoedfraude wordt jaarlijks een jaarplan opgemaakt.

Als het om de aanpak van de verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit gaat, worden hierna puntsgewijs een aantal ontwikkelingen benoemd:

- In het wijzigingswetsvoorstel van de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden is de registratieplicht voor prostituees en de vergewisplicht voor klanten geschrapt.
- De leeftijdsverhoging, uniforme vergunningplicht inclusief het register voor geweigerde vergunningen en escortvergunningen blijven in stand. Het streven is erop gericht om alle Algemene Plaatselijke Verordeningen van de gemeenten zoveel als mogelijk gelijkkludend te maken op dit onderdeel.
- Landelijk is een wijziging van de Opiumwet, waarmee alle handelingen die illegale hennepcultuur voorbereiden en bevorderen strafbaar worden gesteld. Beoogd wordt om personen en bedrijven die geld verdienen met de leveringen van goederen, diensten en financiering van illegale hennepcultuur ook strafbaar te maken. Denk dan onder meer aan de growshops, verhuurders van de loodsen en schuren, elektriciens die illegale elektrische installaties aanleggen, etc.
- In het kader van de aanpak van milieucriminaliteit is er in de komende periode aandacht voor de fenomenen luchtwassers en bio-vergisters, illegale lozingen XTC (afval) en illegaal consumentenvuurwerk.
- Voor de aanpak van de outlaw motor gangs wordt gestreefd naar een uniforme aanpak en regelgeving alsook naar eenduidigheid in de handhaving op Noord-Hollandse schaal.

Organisatiecriminaliteit

Bij organisatiecriminaliteit gaat het om informatie over ondernemers die over de schreef gaan of over lokale branches waarin organisatiecriminaliteit vaak voorkomt. Voorbeelden zijn bedrijven die met illegale vreemdelingen werken, het witwassen van zwart geld of andere vormen van belastingontduiking en fraude door ondernemers. Daar waar het gaat om het voorkomen dat de overheid diverse vormen van organisatiecriminaliteit faciliteert, kan waar mogelijk en mits passend binnen de beleidslijn Bibob, de Wet Bibob toegepast worden.

Bestuurlijke en ambtelijke integriteit

Bij bestuurlijke integriteit gaat het om informatie over banden tussen lokaal bestuur en ondernemers. Deze banden zijn inzichtelijk door de lijst van nevenfuncties van de leden van het college, die openbaar is. Verder ligt er sinds 2003 een gedragscode bestuurlijke integriteit. Voor ambtenaren is in 2010 een gedragscode vastgesteld inclusief een regeling voor klokkenluiders. Verder beschikt de gemeente Waterland over een transparant beleid als het om inkoop en aanbesteding gaat.

Informatieveiligheid

Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening en vooral het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Informatieveiligheid is een belangrijk thema binnen het taakveld ICT.

CONCEPT

6. Ambitie en prioriteiten

In dit hoofdstuk volgt een vertaling naar een ambitie per veiligheidsveld. Per veiligheidsveld wordt dan ook beschreven wat de komende jaren wordt nagestreefd. Omdat het IVP meerjarig is, gebeurt dit in algemene bewoordingen. De meer algemeen geformuleerde ambitie draagt vervolgens bij aan het proces om tot SMART geformuleerde doelstellingen te kunnen komen in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma is ook aandacht voor het aspect toezicht en handhaving. Daar waar dit om capaciteit vraagt, wordt aansluiting gezocht bij het jaarlijkse handavingsuitvoeringsprogramma, dat voortkomt uit het door het integrale handavingsbeleid.

Prioritering

Verder wordt in dit hoofdstuk per veiligheidsveld een of meerdere thema's geprioriteerd. De veiligheidsthema's, die geprioriteerd worden, zijn thema's die met voorrang opgepakt gaan worden dan wel structureel aandacht gaan krijgen. Als een thema niet geprioriteerd is, betekent dit echter niet dat er op dit thema de komende jaren geen inzet wordt gepleegd. De prioritering helpt in elk geval bij het maken van bestuurlijke keuzes daar waar het gaat om inzet van capaciteit en financiële middelen. Volgend de Kernveiligheid wordt het aantal geprioriteerde thema's beperkt gehouden. Als het om de prioritering gaat, wordt rekening gehouden met de veiligheidsanalyse (hoofdstuk 5) de thema's zoals benoemd in het collegeprogramma. Hierna is per veiligheidsveld de uitkomst van deze exercitie te lezen.

6.1. Veilige leef- en woonomgeving

Als het om een veilige leef- en woonomgeving gaat, is het veiligheidsbeleid de komende jaren gericht op het verbeteren van de sociale veiligheid in de openbare ruimte en een veilig thuis. Veilig voelen en zijn in de eigen woning en woonomgeving staat voorop, waarbij wij wel uitgaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Binnen dit veiligheidsveld worden dan ook de volgende prioriteiten gesteld:

- Woonoverlast zijnde hinder in en rond de woning, variërend van verloederde tuinen en achterstallig onderhoud tot extreme overlast, bijvoorbeeld veroorzaakt door drugshandel, drugs- of drankgebruik, sociale problematiek of escalerende burenruzies
- High Impact Crime (woninginbraken, overvallen, straatroof)
- Fietsendiefstal

Ambities

- Het OM, de politie en de gemeente gaan gericht samenwerken om **woning inbraken** conform de landelijk norm te verminderen.
- Het voorkomen en terugdringen van **geweld** door integraal samen te werken met de direct en indirect betrokken instellingen en intensiveren van horecatoezicht, controle op naleving van de Drank- en horecawet.
- Toepassen van Wettelijke Meldcode **huiselijk geweld en kindermishandeling** en goed waarborgen van Jeugdwet.
- Het aantal OGGZ- meldingen terugdringen door gericht aanpak en vooral gericht samenwerken en vroegtijdig signaleren, opstellen beleid ten behoeve van maatschappelijk onrust, signaleren en in kaart brengen van probleemgevallen en versterken van ketenaanpak.

6.2. Bedrijvigheid en veiligheid

Als het om bedrijvigheid en veiligheid gaat, is het veiligheidsbeleid de komende jaren gericht op het behouden van een veilig ondernemersklimaat. Dit betekent onder meer dat ondernemers, personeel, klanten respectievelijk winkelend publiek en overige bezoekers veilig moeten kunnen

werken of verblijven in winkelgebieden of op bedrijventerreinen. Ook hier gaan wij uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Binnen dit veiligheidsveld worden dan ook de volgende prioriteiten gesteld:

- Overvallen

Ambities

- Samenwerking met de veiligheidspartners en de burgers worden geïntensiveerd.
- Het organiseren van overvaltrainingen en voorlichtingsavond.

6.3. Jeugd en veiligheid

In het kader van jeugd en veiligheid, is het veiligheidsbeleid de komende jaren gericht op een goede afstemming in de uitvoering van de jeugdhulp, kanteling van het Veiligheidshuis en de afstemming met de lokale keten, zodat we risicojongeren eerder bereiken en voorkomen dat deze jongeren afglijden naar overlastgevend of crimineel gedrag. Op dit thema is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd, echter dit behoeft wel onderhoud. Binnen dit veiligheidsveld worden dan ook de volgende prioriteiten gesteld:

- Jeugdoverlast
- Ontsporende individuele jongeren

Ambities

- Samenwerking met interne afdelingen wordt geïntensiveerd. Zo gaat jeugd coördinator deelnemen aan de wijkagentenoverleg/jeugdoverleg.
- De voorzieningen voor de jeugd worden in kaart gebracht.
- Deelname aan de monitoring aanpak kindermishandeling.
- Via de wijkagenten en 24 uursproces wordt herhaaldelijk inzet gepleegd op de overlastgevendende plekken ter controle en ter vaststelling van overlast.

6.4. Fysieke veiligheid

Als het om brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing gaat, richt de ambitie van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (en daarmee ook de gemeentelijke ambitie) zich op het bevorderen van preventie en eigen verantwoordelijkheid van bewoners en bedrijven en het op een zodanig niveau brengen dat er in de komende periode minder incidenten, minder ziekten en minder financiële schade is. Als het om rampenbestrijding gaat, is lokaal gezien de professionalisering van de gemeentelijke kolom een actueel thema. Op het gebied van verkeersveiligheid zijn de ambities beschreven in het verkeers- en vervoersplan. In het verlengde van verkeersveiligheid rondom scholen is het belangrijk dat scholieren, die dagelijks met de fiets vanuit dorpen en wijken onderwijs komen volgen in gemeente Waterland, veilig zijn en zich veilig voelen onderweg. Binnen dit veiligheidsveld wordt dan ook de volgende prioriteit gesteld:

- Professionalisering gemeentelijke kolom in de rampenbestrijding.

Ambities

- In overleg met de betrokken partners, de bestaande fysiek veiligheid gerelateerde maatregelen updaten.
- Bevorderen van preventie en eigen verantwoordelijkheid van bewoners en bedrijven.
- Professionele organisatie van de gemeentelijke processen in het kader van rampenbestrijding.

6.5. Integriteit en veiligheid

Binnen het veiligheidsveld integriteit en veiligheid richt de aandacht zich de komende jaren op een verdere doorontwikkeling van de bestuurlijke aanpak van ondermijnende, georganiseerde criminaliteit om daarmee meer barrières op te kunnen werpen tegen misbruik en verwevenheid tussen onder- en bovenwereld. Met de aansluiting bij het RIEC is een eerste stap gezet.

De komende periode staat in het teken van het verder op orde brengen van het bestuurlijk instrumentarium. Binnen dit veiligheidsveld wordt dan ook de volgende prioriteit gesteld:

- Op orde brengen bestuurlijk instrumentarium

Ambities

- Uitvoeren van programma 'Veilige Publieke Taak'.
- De medewerkers leren omgaan met agressie en geweld.

CONCEPT